

við Óla Olsen

SKIPASØGA

Fiskanes TN 50

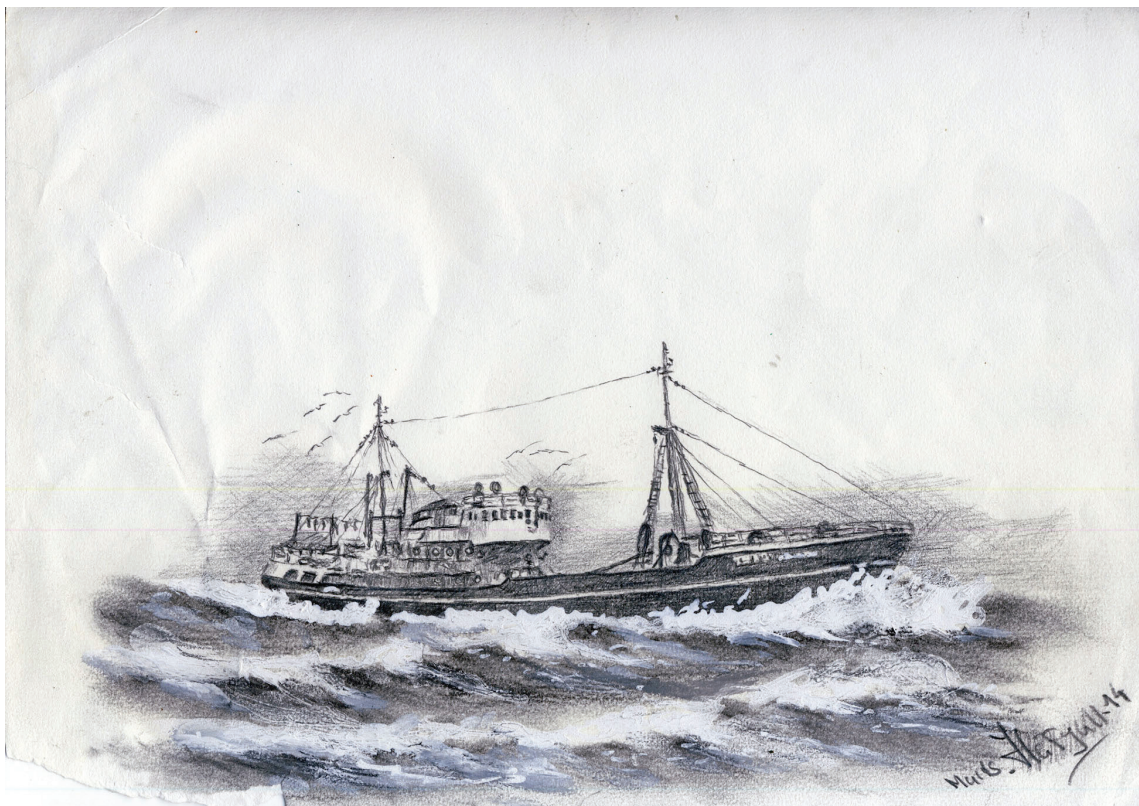
Í 1955 keypti p/f Dagsbrún í Havn trolaran Boston Fury og nevndi hann Fiskanes. Trolarin varð smíðaður í 1950 í Aberdeen, fermdi góð 450 tons av saltfiski og hevði 975 hesta guvumaskinu. Hann kom til Føroya flaggdagin í 1955 og fór til Grønlands at fiska 30. apríl.

Tað vóru brøðurnir úr Hvannasundi, sum keyptu bretska trolaran saman við Esmari Fuglø, ið var stjóri í felagnum. Hans Pauli Johannesen, ið var royndur trolaraskipari, fór at føra Fiskanes. Í endurminningum sínum, bókini Jól á Halanum frá 1989, sum Óli Breckmann skrivaði, greiðir Hans Pauli rættliga væl frá tíðini við Fiskanesi, og ikki er yvir at dylja, at nógur fiskur var í Grønlandi hesi árin.

Tá ið Fiskanes 15. juli 1955 kom á Havnina av fyrsta túrinum, høvdu teir – saman við tí, landað var í Føroyingahavnini – fiskað 1.142 tons av saltfiski. Hetta var góð byrjan, og sambært Jólum á Halanum fiskaðu teir ikki minni enn 2.400 tons av saltfiski hetta fyrsta árið.

Poli, bróðir Hans Paula, var stýrimaður við Fiskanesi, og tá ið Hans Pauli nøkur ár seinni gavst at føra trolara regluliga, fór Poli at føra Fiskanes, og bróðirin Svenning, sum eisini gjørdist rokkipari, loysti hann av á brúnni einstakar túrar.

Fiskanes var á Kappanum 30. januar 1959, tá ið nýggja farma- og

Mynd: Jógvan Háfjall

ferðafólkaskipið Hans Hedtoft sakk, og øll, sum við vóru, sjólótust. Hans Pauli var skipari, Poli fyrri stýrimaður og Dánjal Jákup Berg annar. Mortan Johannesen, Mortan hjá Andriasi, var dekkari 16 ára gamal.

Seinni segði Mortan mær frá feigð-

ardegnum á Kappanum í Grønlandi, og grein stóð í tveimum pørtum í Skáa, blaði Dimmalættingar, við heitinum: »Drama á Kappanum«. Fiskanes varð seldur av aftur landinum í 1965. Vit taka nú nøkur brot úr frásøgnini hjá Mortani Johannesen:

1. brotið: »Mangan havi eg spurt meg sjálvan, hvussu vit komu úr vandanum og Hans Hedtoft ikki. Eg var 16 ára gamal og dekkari við Fiskanes, tá ið vanlukkan hendi á Kappanum 30. januar 1959. Vit lógu nær søkkandi skipinum við 95 fólku umborð, men

fingu ikki hjálpt teimum á nakran hátt. Ferð eftir ferð havi eg spurt meg sjálvan, hvussu tað kundi bera til, at vit komu burtur úr vandanum, meðan Hans Hedtoft, sum var serbygt til hesa sigling, ikki spurdist aftur.«

2. brotið: »Nú var farið at kava øgiliga illa, og vindurin vaksin rættliga nógv. Hann var landnyrðingur í ættini. Kósin varð broytt og siglt suðureftir. Men bati var eingin, støðan var akkurat líka ring. Ísurin var miðvíst við at byrgja okkum inni. Hans Pauli sigur aðru ferð, at nú stendur einki til hjá okkum, at vit koma ikki burtur úr hesum. Eg skilti á fleiri eldri monnum, at teimum dámdu hetta ikki. Teir høvdu tað ikki gott. Um hetta mundið man Hans Hedtoft vera farin fram við okkum. Hvussu nær hann hevur verið, veit eg ikki, tjúkt var í kavaroiki, og vit sóu hann ikki.«

3. brotið: »Eina lítla løtu varð leitað eftir frægasta liðinum í ísinum, og so varð lagt á. Tað var eitt buldur og brak, meðan vit skorðaðu okkum ígjøgnum, og vandamikil ísur kom skúrandi aftur við í bæði borð. Men tá ið av tornaði, vóru vit komnir úr ísfelluni, og báturin var heilur. Og tað er tað, sum eg spyrji meg sjálvan, hvussu tað kundi bera til, tí at í mun til Hans Hedtoft var Fiskanes sum eitt mjólkarblikk.«

BILASØGA

Lesarar eru vælkomnir at senda okkum gamlar bilmyndir saman við stuttum teksti og upplýsingum til:

maggi@sos.fo

Opel Kapitän í Vestmanna

Bilurin hesa vikuna er ein Opel Kapitän hjá Óla Jákup Nielsen í Vestmanna. Myndin er tikin miðskeiðis ella í seinnu helvt av 1950-unum. Maðurin á myndini er Alfred Olsen, sum vanliga koyrði bilin.

Bilurin var hvítur við myrkum taki. Hann hevur viðförsistativ á takinum og koyrði m.a. rutukoyring millum Vestmanna og Kollafjørð.

Kapitän, sum var tann stóri luksus-

bilurin hjá Opel, var gjørdur í ymiskum modellum frá 1938 til 1970. Hetta modelið varð gjørt frá 1953 til 1958. Tað var P/F Vilhelm Nielsen, sum seldi Opel í Føroyum.

Mynd: Karmal Olsen
Úr savninum hjá Páll
Hellu í Vestmanna

